
Archiv hlavního města Prahy
CZ321100010

Sbor dobrovolných hasičů Praha XV - Podolí

[1895]-1930

Inventář

NAD č. 733

Pomůcka č.

Zpracoval: Zora Damová
Praha 2026

Obsah

Úvod.....	3
I. Dějiny původce archivního souboru	3
II. Dějiny archivního souboru.....	4
III. Archivní charakteristika archivního souboru	4
IV. Tematický popis archivního souboru	5
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	5
Soupis jednotek popisu	6
Knihy	6
Spisový materiál.....	6
» Základní dokumentace	6
» Ilustrační materiál	7
Tisky	7
Rejstříky	9
Rejstřík korporativní	9
Rejstřík osobní	9

Úvod

I. Dějiny původce archivního souboru

Preferovaná forma jména: Sbor dobrovolných hasičů Praha XV - Podolí (Podolí, Praha, Česko : 1878-1952)

Typ preferované formy jména: úřední

Datace použití jména od-do: 1939-1940

Variantní/paralelní formy jména a jejich typ:

Sbor dobrovolných hasičů Praha XV - Podolí (Podolí, Praha, Česko : 1878-1952); Hasičský sbor v Praze-Podolí; Sbor dobrovolných hasičů v Praze XV. Podolí-Dvorce; Sbor dobrovolných hasičů Podolí-Dvorce; SDH Praha XV. - Podolí

Datum vzniku: 1878

Typ vzniku: vznik zřízením/založením

Datum zániku: 1952

Poznámka k zániku: Zánik včleněním do Československého svazu požární ochrany.

Sídlo původce: Podolí (Praha, Česko), místní část v městské části Praha 4

Dějiny původce:

V 70. letech 19. století vyšly první zákony zaměřující se na požární ochranu, na což postupně reagovaly jednotlivé obce, které pořizovaly do svého inventáře vlastní hasicí zařízení, a daly také podnět k vzniku sboru dobrovolných hasičů. O ustavení hasičského sboru v Podolí-Dvorce bylo uvažováno již roku 1877, a to především kvůli velkým požárům, které se v tomto roce udály. Sbor nakonec vznikl až dne 15. března 1878 z rozhodnutí zástupců spojených obcí Podolí-Dvorce. Založení spolku bylo vzato na vědomí výnosem místodržitelství ze dne 25. dubna 1878 číslo 21529 ai 1878, kterým byly zároveň schváleny stanovy spolku. Uspořádání spolku bylo klasické, jednou ročně se konala valná hromada, na které bylo voleno předsednictvo spolku, to se scházelo v průběhu roku podle potřeb, hasičský sbor měl navíc svého velitele. Ke službě se přihlásilo 16 členů hasičského sboru, dalších 29 členů bylo přispívajících. Sbor byl zprvu organizován v župní jednotě Praha, roku 1899 ale přestoupil do župní jednoty Žižka na Žižkově. Za prvních 25 let činnosti vyrazili podolští hasiči k 27 požárům, pomáhali rovněž při povodních. Mimo to své schopnosti zlepšovali cvičením. Kromě samotné hasičské služby byl sbor činný i společensky, navštěvoval sjezdy a oslavy blízkých jednot a žup. Konal také procházky, účastnil se pohřbů svých členů a podobných akcí.

Činnost spolku byla patrně zastavena během první světové války, k jeho obnovení došlo až v polovině 20. let, kdy spolek musel zpětně dokládat, že již v minulosti hlásil svůj vznik. Nejpozději od tohoto období také spolek spadl pod Hasičskou župu pražskou číslo 12 „Demartiniho“.

Roku 1943 byl spolek úředně rozpuštěn, ale po válce, dne 7. října 1945, opět obnovil svou činnost. Roku 1946 se spolek stal součástí Československého svazu požární ochrany, pod názvem Hasičský sbor v Praze-

Podolí O.H.J. č. 12. Spolek formálně zanikl v roce 1952, kdy se včlenil do Československého svazu požární ochrany.

Funkce původce:

Ochrana obce a okolí proti požárům a jiným živelným katastrofám.

Normy – konstitutivní:

Zákon ze dne 15. listopadu 1867, o právě spolčovacím

Zákon č. 68/1951 Sb. Zákon o dobrovolných organizacích a shromážděních

Vnitřní struktury původce:

Valná hromada, výbor, předseda.

Další vztahy a události:

sborny dobrovolných hasičů, tematický celek; samosprávné korporace (veřejnoprávní), tematický celek

Autor záznamu: Archiv hlavního města: Zora Damová

Zdroje informací:

Archiv hl. m. Prahy, NAD 733, Hasičský sbor Praha-Podolí.

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny archivního souboru: Písemné doklady sboru byly uloženy ve spolkové místnosti, po zrušení spolku patrně u některého z bývalých členů odkud, se dostaly do Muzea hl. m. Prahy.

Z inventární knihy 1904-1937 vyplývá, že archiv byl původně rozsáhlejší, kromě dochovaných materiálů obsahoval také pamětní knihu z roku 1878, dvě jednatelské knihy, vedené rovněž od roku 1878 a jednu knihu pokladní. Kromě toho měla jednota rozsáhlou knihovnu odborných hasičských i zábavně vzdělávacích knih a kalendářů. Zmíněny jsou také slavnostní fotografie, tablo či diplomy.

Přímý zdroj akvizice: Materiály uložené ve fondu byly do Archivu hl. m. Prahy předány dne 18. listopadu 1970 (přír. č. 78/71) v rámci větší předávky z Muzea hl. m. Prahy.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Archivní charakteristika archivního souboru: Fond obsahuje dvě úřední knihy, jeden karton a 7 tisků.

Způsob uspořádání: Při zpracování fondu bylo zvoleno umělé schéma fondu odpovídající dochovaným archiváliím.

Pravidla zpracování jednotky popisu: Při pořádání bylo postupováno dle Základních pravidel pro zpracování archiválií.

Budoucí přírůstky: Není předpoklad budoucích přírůstků, v úvahu přichází pouze doplnění jednotlivin ze soukromých rukou.

Odkazy na příbuzné dokumenty, archiválie a pomůcky pro vyhledávání: Materiály dochované ve fondu spolku doplňují doklady zaslané Policejnímu ředitelství a následně Referátu pro vnitřní věci a bezpečnost Ústředního národního výboru v Praze, které jsou uloženy ve Spolkovém katastru.

Fyzický stav archivního souboru: Archiválie jsou v dobrém stavu a je možné předložit je ke studiu v plném rozsahu.

IV. Tematický popis archivního souboru

Materiál spolku je dochován torzovitě.

Z knih jsou ve fondu uloženy pouze inventární knihy hasičské techniky z let 1904-1938.

Rovněž spisový materiál je dochován neúplně, obsahuje několik zpráv o činnosti z prvních dvou desetiletí 20. století, listy s evidencí členů z let 1937-1940, či sešit služeb z let 1940-1941. Kromě toho obsahuje torzovitě dochovanou běžnou korespondenci z let 1921-1941, kterou doplňují pozvánky či parte členů.

Zajímavý je také ilustrační materiál, dochovaly se zde totiž nabídkové letáky a katalogy firem nabízející hasičskou techniku, uniformy či odznaky a předměty související s různými spolkovými oslavami. Kromě toho zde jsou uloženy novinové výstřižky týkající se hasičství a požárů.

Na závěr jsou řazeny tisky s hasičskou tematikou, jedná se patrně o torzo původní knihovny spolku.

Materiál uložený ve fondu ilustruje činnost běžného hasičského sboru menšího města, zajímavý je především rozsáhlým ilustračním materiálem.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Zpracovatel jednotky popisu: Zora Damová

Datum popisu: 2025

Prameny a literatura:

AHMP, MHMP II, odbor vnitřních věcí, spolkový katastr, sign. XVI/0067

Seznam použitých zkratk:

OHJ - Okresní hasičská jednotka

Ref. ozn. Obsah	Poř. č.	Uložení Datace vzniku
--------------------	---------	--------------------------

Soupis jednotek popisu

Knihy

	4	kn 1
Kniha inventární hasičského vybavení 1 ukn		1904-1937
	5	kn 2
Příruční inventář hasičského vybavení vložený karty výstroje a výbroje 1 ukn		1925-1938

Spisový materiál

» Základní dokumentace

	8	kar 1
Seznamy členů 1 kar		1937-1940
	9	kar 1
Zpráva o činnosti obecního sboru dobrovolných hasičů za 25 let z 23. srpna 1903 Protokol o slavnostním výboru dne 11. srpna 1903 Šestnáctý roční sjezd župy hasičské Žižka z 23. srpna 1903		1903
	10	kar 1
Zpráva velitele pro valnou hromadu ze dne 2. února 1906 Pozvání na slavnost božího těla		1906
	11	kar 1
Pozvánka na XVI. roční župní sjezd hasičské župy Žižka Pozvání na slavnost božího těla		1907
	12	kar 1
Řád podpůrného fondu sboru dobrovolných hasičů v Podolí-Dvorcích		1909
	13	kar 1
Zpráva velitele pro valnou hromadu ze dne 24. listopadu 1911		1911
	14	kar 1
Zpráva velitele pro valnou hromadu ze dne 14. prosince 1913 (obsahuje líčení historie sboru od roku 1898)		1913
	15	kar 1
Pořad cvičení o župním sjezdu hasičské župy Žižka, který se konal dne 15. srpna 1914 na Chodově.		1914

Ref. ozn. Obsah	Poř. č.	Uložení Datace vzniku
	16	kar 1
Sešit služeb		1940-1941
	17	kar 1
Běžná korespondence		1921-1941
	18	kar 1
Pozvánky na akce sboru		1923-1939
	19	kar 1
Parte členů		1933-1939
» Ilustrační materiál		
	21	kar 1
Novinové výstřižky týkající se požárů a hasičů		1920-1928
	22	kar 1
Obecné materiály k hasičským jednotám (otázky pro absolventy, hodnotní označení, ceník krojů, reorganizace hasičstva po roce 1938)		[1903]-1938
	23	kar 1
Prospekty a nabídky s hasičskou technikou		[1903-1941]
	24	kar 1
Prospekty a nabídky na odznaky, vlajky, zábavní předměty		[1903-1941]
	25	kar 1
Prázdné formuláře		[1903-1941]
<u>Tisky</u>		
	27	
Velké požáry ilustrovaná knížka ku sbírce pamětihodností a upomínek z velkých požárů, při nichž se městský sbor dobr. hasičů v Karlíně pod vedením svého velitele od r. 1878 účastnil Nakl. údaje: V Praze : H. Demartini Množství: 62 s. 1 tip		[1895]
	28	
Hasičská knihovna Zařízení, správa a řízení sborů dobrovolných hasičů v sešit první Nakl. údaje: Zemská ústřední hasičská jednota Království Českého Množství: 100 s. 1 tip		1898
	29	
Hasičská knihovna Zařizování, správa a řízení žup, o podporách ze zemského základu hasičského, řád o dozoru, skladiště, zápisník o požárech sešit čtvrtý Nakl. údaje: Zemská ústřední hasičská jednota Království Českého Množství: 93 s. 1 tip		1898

Ref. ozn. Obsah	Poř. č.	Uložení Datace vzniku
	30	
Hasičská knihovna sešit sedmý Nakl. údaje: Zemská ústřední hasičská jednota Království Českého Množství: 82 s. 1 tip		1897
	31	
Cvičení se sekýrami pro sjezd slovanského hasičstva v Praze 1928 Nakl. údaje: nákladem sjezdového výboru Množství: 82 s. 1 tip		1927
	32	
Jubilejní almanach samaritánské služby čsl. červeného kříže 1918-1928 vydáný při sjezdu slovanského hasičstva a mezinárodní výstavy hasičstva, bezpečnosti a samaritských stráží čsl. červeného kříže Nakl. údaje: Společnost československého červeného kříže Množství: 76 s. 1 tip		[1928]
	33	
Almanach hasičské župy Demartiniho Nakl. údaje: Propagační družstvo hasičské Množství: 77 s. 1 tip		1930

Rejstříky

Rejstřík korporativní

	Poř. č.
Grafický závod Josef Glos Semily (Semily, Semily, Česko : 1888-1948), výrobní podnik grafický	24, 25
Karnet & Kyselý (Žižkov, Praha, Česko : 1905-1948), výrobní podnik zabývající se uměleckým rytečtím	24, 25
Okresní hasičská jednota pražská č. 12 (Praha, Česko : 1880-1952), regionální řídicí orgán zájmového hasičského sdružení	17, 33
Římskokatolická farnost u kostela sv. Michala Archanděla Praha - Podolí, místní organizační jednotka římskokatolické církve	10, 11
Župní hasičská jednota Žižka (Praha, Česko : 1891-1920), regionální řídicí orgán zájmového hasičského sdružení	9, 11, 15

Rejstřík osobní

	Poř. č.
Demartini Hugo (1861-1928), kominický mistr v Praze, starosta Svazu mistrů kominických a hasičské župy Praha	27
Hubálek Bonaventura (1851-1918), pedagog, průkopník českého dobrovolného hasičstva	28, 29, 30
Jindra Jakub Alois (1853-1908), český pedagog a funkcionář dobrovolného hasičstva	28, 29, 30
Matějovec Karel (1889-1963), český hudební skladatel, úředník, autor hudby k rytmičkému cvičení a skladeb pro sokolská vystoupení	31
Mayer Matěj (1848-1917), hasičský pracovník, publikace z oboru	28, 29, 30
Novák Jaroslav (1914-1984), malíř, grafik, scénograf	31
Seidl Adolf L. (1861-1941), učitel, autor literatury z oboru hasičství	28, 29, 30

Název archivu: 321100010 - Archiv hlavního města Prahy

Název archivní pomůcky: **Sbor dobrovolných hasičů Praha XV - Podolí**

Časový rozsah: **[1895]-1930**

Počet evidenčních jednotek: **2 ukn, 1 kar, 7 tip**

Počet jednotek popisu: **33**

Rozsah zpřístupněných archiválií v bm: **0,16**

Stav ke dni: **2.7.2026**

Značka fondu:

Soubor zpracoval: **Zora Damová**

Archivní pomůcku sestavil: **Zora Damová**

Počet stran: **10**

Archivní pomůcku schválil/dne: **Mgr. Petr Jíša**